

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Alina Gąsior
Protokolant	st.sekretarz sądowy Beata Gurdziołek

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B. (1), P. B., Z. B., K. W. (1), H. W. (1), M. B.

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o zadośćuczynienie

- zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki K. B. (1) kwotę 70.000,00 (siedemdziesiąt tysięcy 00/100) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda P. B. kwotę 75.000,00 (siedemdziesiąt pięć tysięcy 00/100) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki K. W. (1) kwotę 70.000,00 (siedemdziesiąt tysięcy 00/100) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda M. B. kwotę 70.000,00 (siedemdziesiąt tysięcy 00/100) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda Z. B. kwotę 40.000,00 (czterdzieści tysięcy 00/100) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki H. W. (1) kwotę 30.000,00 (trzydzieści tysięcy 00/100) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwa w pozostałej części ;

8. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powodów K. B. (1) , K. W. (1) i M. B. kwotę po 2.167,00 (dwa tysiące sto sześćdziesiąt siedem) złotych na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

9. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda P. B. kwotę 2.725,00 (dwa tysiące siedemset dwadzieścia pięć tysięcy) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

10. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda Z. B. kwotę 1.858, 00 (tysiąc osiemset pięćdziesiąt osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

11. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki H. W. (1) kwotę 2.532,00 (dwa tysiące pięćset trzydzieści dwa) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

12. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 17.750,00 (siedemnaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt 00/100) złotych tytułem opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa i kwotę 1.335,00 (jeden tysiąc trzysta trzydzieści pięć 00/100) złotych tytułem części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa- Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim;

13. nie obciąża powodów kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Sygn. akt I C 932/17

UZASADNIENIE

W sprawie I C 932/17 w pozwie z dnia 13 lipca 2017 roku (data nadania pisma) powodowie K. B. (1), małoletni P. B., zastępowany przez matkę D. B. oraz Z. B., reprezentowani przez pełnomocnika, wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w Ł.:

- na rzecz powódki K. B. (1) kwoty 100.000 zł,
- na rzecz powoda P. B. kwoty 100.000 zł,
- na rzecz powoda Z. B. kwoty 60.000 zł

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za śmierć bliskiej osoby, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powodowie wskazali, iż w dnia 28 stycznia 2016 r. miał miejsce wypadek, w którym A. B. odniósł obrażenia, na skutek których zmarł, natomiast sprawca zdarzenia M. C. posiadał ubezpieczenie wykupione w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Powodowie wskazali, iż A. B. był ojcem powódki K. B. (2) i powoda P. B. oraz bratem powoda Z. B., zaś jego śmierć wywołała w nich głębokie i dotkliwe przeżycia, a także pozbawiła ich wielu doświadczeń związanych z jego obecnością w rodzinie. W zakresie żądania odsetek powodowie wskazali, iż za dzień wymagalności odsetek przyjęli dzień następnego po upływie 30-dniowego terminu od zgłoszenia szkody.

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 września 2017 roku (data nadania pisma) pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, iż w toku postępowania likwidacyjnego nie uznał swojej odpowiedzialności, gdyż postępowanie karne przeciwko sprawcy wypadku nie było zakończone, przez co pozwanemu nie był znany zakres jego odpowiedzialności, natomiast obecnie wyrok karny nie jest jeszcze prawomocny. Ponadto pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego roszczenia, wskazując iż w dniu 17 czerwca 2017 r. w sprawie I C 463/16 D. B. zawarła z pozwanym ugodę na kwotę 80.000 zł. W zakresie żądania powódki K. B. (1) pozwany wskazał, iż w chwili śmierci ojca była ona pełnoletnia i niezależna, jak również posiadała plany życiowe związane z założeniem rodziny, zaś w zakresie żądania powoda Z. B. wskazał, iż mieszkał on w innej

miejsowości i posiadał swoją rodzinę, przez co ich relacji nie można uznać za zżyte, natomiast co do żądania powoda P. B. pozwany podniósł, iż uzyskał on rentę rodzinną z ubezpieczenia rolniczego ojca. Ponadto pozwany zakwestionował również sposób liczenia odsetek żądanych przez powodów, wskazując, iż należą się one od dnia wyrokowania.

Natomiast w dniu 20 lipca 2017 r. (data nadania pisma) w sprawie I C 966/17 powodowie K. W. (1), małoletnia H. W. (1), zastępowana przez matkę K. W. (1) i M. B., reprezentowani przez pełnomocnika, wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w Ł.:

- na rzecz powódki K. W. (2) kwoty 100.000 zł,
- na rzecz powódki H. W. (1) kwoty 35.000 zł,
- na rzecz powoda M. B. kwoty 100.000 zł,

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za śmierć bliskiej osoby, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powodowie również wskazali, iż w dniu 28 stycznia 2016 r. miał miejsce wypadek, w którym A. B. odniósł obrażenia, na skutek których zmarł, natomiast sprawca zdarzenia M. C. posiadał ubezpieczenie wykupione w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Powodowie wskazali przy tym, iż A. B. był ojcem powódki K. W. (1) i powoda M. B. oraz dziadkiem powódki H. W. (1), zaś jego śmierć wywołała w nich głębokie i dotkliwe przeżycia, a także pozbawiła ich wielu doświadczeń związanych z jego obecnością w rodzinie. W zakresie żądania odsetek powodowie wskazali, iż za dzień wymagalności odsetek przyjęli dzień następny po upływie 30-dniowego terminu od zgłoszenia szkody.

W odpowiedzi na pozew z dnia 19 października 2017 roku (data nadania pisma) pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu również podniósł, iż w toku postępowania likwidacyjnego nie uznał swojej odpowiedzialności, gdyż postępowanie karne przeciwko sprawcy wypadku nie było zakończone, przez co pozwanemu nie był znany zakres jego odpowiedzialności, natomiast obecnie wyrok karny nie jest jeszcze prawomocny. Ponadto pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego roszczenia, wskazując iż w dniu 17 czerwca 2017 r. w sprawie I C 463/16 D. B. zawarła z pozwanym ugodę na kwotę 80.000 zł. W zakresie żądania powódki K. W. (2) pozwany wskazał, iż w chwili śmierci ojca była ona już pełnoletnia i posiadała własną rodzinę, zaś w zakresie żądania powódki H. W. (1) pozwany podniósł, iż w chwili śmierci dziadka miała ona zaledwie 2 lata, przez co w ogóle nie wystąpiła u niej krzywda, natomiast w zakresie żądania powoda M. B. pozwany wskazał, iż był on już pełnoletni. Ponadto pozwany zakwestionował również sposób liczenia odsetek żądanych przez powodów, wskazując, iż należą się one od dnia wyrokowania.

Postanowieniem z dnia 7 października 2017 r. Sąd połączył sprawę I C 966/17 ze sprawą I C 932/17 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą I C 932/17.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 stycznia 2016 r. ok. godz. 4:46 w miejscowości Ż., gm. D., woj. (...) na trasie W 728 km 52,300 M. C. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...) na prostym odcinku drogi popełnił błąd w taktyce jazdy polegający na niezachowaniu szczególnej ostrożności i zaprzestaniu starannej obserwacji przedpola jazdy podczas zmiany pasa ruchu, w chwili, gdy z przeciwnego kierunku jazdy nadjeżdżał pojazd marki O. (...) o nr rej. (...) 3-EP kierowany przez A. B., czym stworzył stan zagrożenia wypadkowego i doprowadził do zderzenia w/w pojazdów, w następstwie czego A. B. stracił panowanie nad kierowanym pojazdem O. (...) i zjechał na pobocze, uderzając w drogową barierę ochronną i zatrzymując się w przydrożnym rowie, w następstwie czego doznał obrażeń ciała, które skutkowały jego zgonem, a pasażerka tego samochodu M. G. doznała obrażeń ciała, które spowodowały naruszenie czynności narządów ciała trwające nie dłużej niż siedem dni.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 28 kwietnia 2017 r. wydanym w sprawie II K 387/16, zmienionym wyrokiem z dnia 13 października 2017 r. Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. wydanym w sprawie IV Ka 620/17 M. C. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 kk.

/dowód: wyrok SR w Opocznie wraz z uzasadnieniem k.264-274, wyrok SO w Piotrkowie Tryb. k.275-276/

A. B. był ojcem K. B. (1), małoletniego P. B., K. W. (1) oraz M. B., bratem Z. B. i dziadkiem małoletniej H. W. (1). Był również mężem D. B..

/dowód: akta stanu cywilnego k.15-17, k.135-137/

W dacie śmierci A. B., D. B., K. B. (1), P. B. i M. B. mieszkali razem. A. B. wraz z żoną mieli gospodarstwo rolne o powierzchni 15 ha oraz zwierzęta hodowlane - krowy mleczne, byczki i jałówki.

/dowód: zeznania K. B. (1): adnotacje 00:03:30-00:05:10, protokół k/310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:05:11-00:11:49, protokół k.114v, płyta k.117, zeznania przedstawiciela ustawowego D. B.: adnotacje 00:05:10-00:07:36, protokół k.310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:11:49-00:19:11, protokół k.115, płyta k.117/

Rodzina była bardzo zżyta ze sobą, zawsze się zgadzali i szanowali. Relacje powodów ze zmarłym były bardzo bliskie. Powodowie rodzinne uroczystości i święta spędzali z A. B..

/dowód: zeznania K. B. (1): adnotacje 00:03:30-00:05:10, protokół k/310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:05:11-00:11:49, protokół k.114v, płyta k.117, zeznania świadka M. K.: adnotacje 00:26:52-00:33:24, protokół k.115v, płyta k.117, adnotacje 00:24:51-00:29:28, protokół k.238v, płyta 240, zeznania świadka L. H.: adnotacje 00:33:24-00:37:57, protokół k.115v-116, płyta k.117, adnotacje 00:12:51-00:18:06, protokół (...), płyta k.240/

W chwili śmierci ojca K. B. (1) mieszkała z rodzicami. Była bardzo zżyta z ojcem, był dla niej oparciem. Dzięki ojcu skończyła studia - opłacił je i motywował do nauki.

Powódka mocno przeżyła śmierć ojca i do dnia dzisiejszego nie może się pogodzić z jego brakiem. Zawsze, gdy odwiedza matkę, chodzi też wtedy też na cmentarz.

Powódka obecnie mieszka z narzeczonym w K., wyprowadziła się z rodzinnego domu w lipcu 2016 r. Zakończyła edukację na poziomie studiów licencjackich, obecnie ma stałą pracę.

/dowód: zeznania K. B. (1): adnotacje 00:03:30-00:05:10, protokół k/310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:05:11-00:11:49, protokół k.114v, płyta k.117, zeznania przedstawiciela ustawowego D. B.: adnotacje 00:05:10-00:07:36, protokół k.310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:11:49-00:19:11, protokół k.115, płyta k.117

W chwili śmierci ojca P. B. uczył się w II klasie gimnazjum. Jego relacje z ojcem były bardzo dobre. Ojciec był dla niego autorytetem - powód interesował się mechanizacją, ojciec zaś był mechanikiem. Powód bardzo wiele się od niego nauczył.

Powód bardzo przeżył śmierć ojca, stał się zamknięty w sobie, miał myśli samobójcze. Obecnie nadal jest wycofany, stał się nerwowy. Kontakt z nim jest utrudniony. Powód do dziś nie może sobie poradzić z stratą ojca. Powód korzysta z pomocy pedagoga w szkole. Do tej pory bierze leki uspokajające – hydroksyzynę.

Obecnie powód mieszka z matką i uczy się w I klasie szkoły zawodowej, nie miał przerwy w nauce.

/dowód: zeznania K. B. (1): adnotacje 00:03:30-00:05:10, protokół k.310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:05:11-00:11:49, protokół k.114v, płyta k.117, zeznania K. W. (1): adnotacje 00:02:37-00:11:19, protokół k.237v-238, płyta k.240 w tym adnotacje 00:09:35-00:11:00, protokół k.310v, płyta k.312, zeznania przedstawiciela ustawowego

D. B.: adnotacje 00:05:10-00:07:36, protokół k.310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:11:49-00:19:11, protokół k.115, płyta k.117, zeznania świadka D. B.: adnotacje 00:18:06-00:24:51, protokół (...), płyta k.240

W chwili śmierci ojca K. W. (1) mieszkała z mężem i dwuletnią córką H. W. (1) w odległości ok. 1 km od rodziców. Często spotykała się z rodzicami, czasami nawet codziennie. Jej relacje z ojcem były bardzo dobre, mogła zawsze liczyć na jego pomoc. Pomimo tego, iż powódka wyprowadziła się z domu, ojciec był zaangażowany w jej życie, m.in. pomógł jej wykończyć dom.

Gdy powódka dowiedziała się o wypadku ojca, była w ósmym miesiącu ciąży. Bardzo przeżyła jego śmierć, brała leki uspokajające, częściej chodziła na wizyty kontrolne do lekarza ginekologa. Powódka do dziś nie może sobie poradzić z jego stratą.

Obecnie powódka mieszka z mężem i dwójką dzieci. Nadal często odwiedza grób ojca.

/dowód: zeznania K. W. (1): adnotacje 00:02:37-00:11:19, protokół k.237v-238, płyta k.240 w tym adnotacje 00:09:35-00:11:00, protokół k.310v, płyta k.312, zeznania świadka D. B.: adnotacje 00:18:06-00:24:51, protokół (...), płyta k.240

dokumentacja zdjęciowa k.36/

H. W. (1) w chwili śmierci dziadka miała 2 lata. Bardzo go lubiła. Często odwiedzała go z matką. Dziadek bawił się z nią, spacerował po podwórku, opowiadał jej historie. Podczas Świąt Bożego Narodzenia w 2015 r. dziewczynka siedziała przy stole u dziadka na kolanach. Była pierwszą i jedyną wnuczką A. B..

Powódka poznaje dziadka na zdjęciach, razem z matką chodzi na jego grób.

/dowód: zeznania K. W. (1): adnotacje 00:02:37-00:11:19, protokół k.237v-238, płyta k.240 w tym adnotacje 00:09:35-00:11:00, protokół k.310v, płyta k.312, zeznania przedstawiciela ustawowego D. B.: adnotacje 00:05:10-00:07:36, protokół k.310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:11:49-00:19:11, protokół k.115, płyta k.117, dokumentacja zdjęciowa k.35/

Powód M. B. w chwili śmierci ojca mieszkał z rodzicami i młodszym bratem. Ciężko przeżył jego utratę. Przez kilka dni nie był w stanie iść do pracy, przyjmował leki uspokajające. Powód stał się zamknięty w sobie.

Po wypadku powód przejął znaczną część obowiązków w gospodarstwie, jednocześnie nie rezygnując ze swojej pracy w piekarni. Wcześniej powód jedynie pomagał rodzicom w pracach, przeważnie pracował razem z ojcem. Powód do dziś nie może sobie poradzić z jego stratą.

Powód często odwiedza grób ojca, m.in. w drodze do pracy. Wciąż mieszka z matką i bratem. Nadal pomaga w gospodarstwie i pracuje jako piekarz.

/dowód: zeznania M. B.: adnotacje 00:11:00-00:18:01, protokół k/310v-311, płyta k.312, zeznania świadka D. B.: adnotacje 00:18:06-00:24:51, protokół (...), płyta k.240

W chwili śmierci brata Z. B. mieszkał ok. 2 km od jego domu. Przed wypadkiem spotykali się co najmniej raz w tygodniu. Powód był zżyty z bratem, czuł, że może na niego liczyć. Przede wszystkim brat zawsze mu pomagał przy różnych pracach w gospodarstwie.

Powód mocno przeżył śmierć brata. Do dnia dzisiejszego czuje pustkę i nie może sobie poradzić z jego stratą. Często odwiedza grób brata.

Powód jest kawalerem, obecnie mieszka z matką.

/dowód: zeznania Z. B.: adnotacje 00:07:36-00:09:35, protokół k.310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:19:11-00:24:17, protokół k.115-115v, płyta k.117/

Tragiczna śmierć dziadka macierzystego - A. B. spowodowała wystąpienie u jego wnuczki **H. W. (1)** naturalnej reakcji żałoby.

Postrzeżenie śmierci bliskiego członka rodziny przez dzieci przebiega różnie i zależy od wieku dziecka. Nagłą utratę bliskiej osoby odczuwają już niemowlęta, które chłoną świat za pomocą zmysłów. Im bliższa osoba umiera, tym trauma po jej stracie ma większy rozmiar. Małe dzieci mogą stać się wówczas niespokojne i rozdrażnione. Ich rozwój psychofizyczny może ulec zahamowaniu lub regresowi. Zwłaszcza, że prócz braku utraconej osoby dodatkowo docierają do nich sygnały płynące od innych członków rodziny i osób, które się nim zajmują: ich napięcie, stres, czasem lęk, złość, smutek, rozpacz. To wszystko powoduje, że już bardzo małe dziecko odczuwa stratę, czy też zmianę, jaka nastąpiła w jego życiu.

Od około 4-5 miesiąca życia do ok. 2 lat, dzieci zauważają, że dana osoba przestała się pojawiać w ich otoczeniu. Potrafią dostrzec, że coś się zmieniło. Często dzieci w tym wieku odczuwają podwójną stratę. Kiedy umiera ktoś z bliskiej rodziny, pozostali członkowie często (przeżywając własną żałobę) oddalają się fizycznie i emocjonalnie od dziecka. Czuje się ono wówczas opuszczone, ponieważ pomimo sprawowania podstawowej opieki, wyczuwa dystans emocjonalny i jego podstawowe potrzeby związane z bliskością nie zostają zaspokojone.

Małoletnia H. W. (2) w chwili śmierci dziadka miała 2 lata. Została otoczona troskliwą i prawidłową opieką swojej rodziny. Nie ujawnia obecnie utrwalonych zaburzeń w rozwoju psychoruchowym i emocjonalnym, będących konsekwencją śmierci dziadka. Z tego powodu brak jest przesłanek do przyznania uszczerbku na zdrowiu.

/dowód: opinia biegłego psychologa k.244-246/

Śmierć brata - A. B. spowodowała wystąpienie u powoda **Z. B.** naturalnej reakcji żałoby.

Powód nie podejmował leczenia specjalistycznego (psychiatrycznego bądź psychoterapeutycznego) z powodu śmierci brata. Mechanizmy obronne jego psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Nie ujawniał on i nie ujawnia obecnie objawów zaburzeń psychicznych spowodowanych wypadkiem, w którym śmierć poniósł brat.

Jednakże w związku ze śmiercią brata doświadczył urazu, który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, niesprawiedliwości, opuszczenia i tęsknoty za zmarłym. Są to uczucia i stany adekwatne do zaistniałej sytuacji, normalne, choć powodujące cierpienie, które trwa nieprzerwanie do dziś. Powód czuł się silnie związany z bratem. Utrzymywali bliski kontakt, pomagali sobie wzajemnie, mieszkali w bliskiej odległości, utrzymywali bliskie relacje do chwili śmierci.

Nie doszło jednak do całkowitego załamania linii życiowej powoda w związku ze śmiercią brata, zdolność do prawidłowego wykonywania ról życiowych została zachowana. Badany jest w stanie funkcjonować normalnie w aspekcie psychospołecznym.

Brak jest przesłanek do przyznania uszczerbku na zdrowiu (żałoba nie jest chorobą, powód nie wymagał specjalistycznego leczenia, nie ujawnia objawów zaburzeń psychicznych).

/dowód: opinia biegłego psychologa k.247-249/

Śmierć ojca - A. B. spowodowała wystąpienie u jego córki - powódki **K. W. (1)** naturalnej reakcji żałoby.

Powódka nie podejmowała leczenia specjalistycznego (psychiatrycznego bądź psychoterapeutycznego) z powodu śmierci ojca. Mechanizmy obronne jej psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Nie ujawniała ona i nie ujawnia obecnie objawów zaburzeń psychicznych spowodowanych wypadkiem, w którym śmierć poniósł ojciec.

Jednakże w związku z jego śmiercią doświadczyła urazu, który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, niesprawiedliwości, osierocenia i tęsknoty za zmarłym ojcem. Nadal jest ona w procesie żałobowania. Są to uczucia i stany adekwatne do zaistniałej sytuacji, normalne, choć powodujące cierpienie, które trwa do dziś. Powódka czuła się silnie związana z ojcem.

Nie doszło jednak do całkowitego załamania linii życiowej powódki w związku ze śmiercią ojca. Zdolność do prawidłowego wykonywania ról życiowych została w pełni zachowana. Badana jest w stanie funkcjonować normalnie w aspekcie psychospołecznym.

Brak jest przesłanek do przyznania uszczerbku na zdrowiu (żałoba nie jest chorobą, powódka nie wymagała specjalistycznego leczenia, nie ujawnia objawów zaburzeń psychicznych).

/dowód: opinia biegłego psychologa k.250-252/

Śmierć A. B. spowodowała wystąpienie u jego syna, powoda - **M. B.** naturalnej reakcji żałoby.

Powód nie wymagał leczenia specjalistycznego (psychiatrycznego bądź psychoterapeutycznego) z powodu śmierci ojca. Mechanizmy obronne jego psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Nie ujawniał on i nie ujawnia obecnie objawów zaburzeń psychicznych spowodowanych wypadkiem, w którym śmierć poniósł ojciec.

Jednakże w związku z jego śmiercią powód doświadczył urazu, który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, niesprawiedliwości, osierocenia i tęsknoty za zmarłym ojcem. Są to uczucia i stany adekwatne do zaistniałej sytuacji, normalne, choć powodujące cierpienie, które trwa do dziś.

Powód czuł się silnie związany z ojcem. Utrzymywali bliski kontakt, mieszkali razem do chwili śmierci ojca.

Nie doszło do całkowitego załamania linii życiowej powoda w związku ze śmiercią ojca, zdolność do prawidłowego wykonywania ról życiowych została zachowana. Badany jest w stanie funkcjonować normalnie w aspekcie psychospołecznym.

Brak jest przesłanek do przyznania uszczerbku na zdrowiu (żałoba nie jest chorobą, powód nie wymagał specjalistycznego leczenia, nie ujawnia objawów zaburzeń psychicznych).

/dowód: opinia biegłego psychologa k.253-255/

Śmierć A. B. spowodowała wystąpienie u jego syna, powoda - **P. B.** naturalnej reakcji żałoby.

Powód nie wymagał leczenia specjalistycznego (psychiatrycznego bądź psychoterapeutycznego) z powodu śmierci ojca. Mechanizmy obronne jego psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Nie ujawniał on i nie ujawnia obecnie objawów zaburzeń psychicznych spowodowanych wypadkiem, w którym śmierć poniósł ojciec.

Jednakże w związku z jego śmiercią doświadczył urazu, który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, niesprawiedliwości, osierocenia i tęsknoty za zmarłym ojcem. Są to uczucia i stany adekwatne do zaistniałej sytuacji, normalne, choć powodujące cierpienie, które trwa do dziś. Powód czuł się silnie związany z ojcem. Utrzymywali bliski kontakt, mieszkali razem do chwili śmierci ojca.

Nie doszło do całkowitego załamania linii życiowej powoda w związku ze śmiercią ojca, zdolność do prawidłowego wykonywania ról życiowych została zachowana. Badany jest w stanie funkcjonować normalnie w aspekcie psychospołecznym.

Brak jest przesłanek do przyznania uszczerbku na zdrowiu (żałoba nie jest chorobą, powód nie wymagał specjalistycznego leczenia, nie ujawnia objawów zaburzeń psychicznych).

/dowód: opinia biegłego psychologa k.256-258/

Śmierć ojca - A. B. spowodowała wystąpienie u jego córki - powódki **K. B. (1)** naturalnej reakcji żałoby.

Powódka nie podejmowała leczenia specjalistycznego (psychiatrycznego bądź psychoterapeutycznego) z powodu śmierci ojca. Mechanizmy obronne jej psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Nie ujawniała ona i nie ujawnia obecnie objawów zaburzeń psychicznych spowodowanych wypadkiem, w którym śmierć poniósł ojciec.

Jednakże w związku z jego śmiercią doświadczyła urazu, który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, niesprawiedliwości, opuszczenia i tęsknoty za zmarłym ojcem. Nadal jest ona w procesie żałobowania. Są to uczucia i stany adekwatne do zaistniałej sytuacji, normalne, choć powodujące cierpienie, które trwa do dziś. Powódka czuła się silnie związana z ojcem.

Nie doszło jednak do całkowitego załamania linii życiowej powódki w związku ze śmiercią ojca. Zdolność do prawidłowego wykonywania ról życiowych została w pełni zachowana. Badana jest w stanie funkcjonować normalnie w aspekcie psychospołecznym.

Brak jest przesłanek do przyznania uszczerbku na zdrowiu (żałoba nie jest chorobą,

powódka nie wymagała specjalistycznego leczenia, nie ujawnia objawów zaburzeń psychicznych).

/dowód: opinia biegłego psychologa k.259-261

Powodowie zgłosili szkodę pozwanemu pismem z dnia 8 marca 2016 r., wnosząc o przyznanie na podstawie art. 446 § 4 kc:

- 150.000 zł na rzecz D. B.,
- 150.000 zł na rzecz P. B.,
- 100.000 zł na rzecz K. B. (1),
- 100.000 zł na rzecz M. B.,
- 150.000 zł na rzecz K. B. (1),
- 60.000 zł na rzecz Z. B..

Decyzją z dnia 16 czerwca 2016 r. pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia.

/dowód: zgłoszenie szkody wraz z dowodem nadania k.38-43, decyzja pozwanego k.44-45/

W dniu 26 czerwca 2017 r. w sprawie I C 463/17 D. B. – żona zmarłego, zawarła z pozwanym ugodę na kwotę 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

/dowód: zeznania przedstawiciela ustawowego D. B.: adnotacje 00:05:10-00:07:36, protokół k.310v, płyta k.312, w tym adnotacje 00:11:49-00:19:11, protokół k.115, płyta k.117, decyzja k.215/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej powołane dowody. Dowody w postaci dokumentów nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności, nie były również kwestionowane przez strony. Wydane w sprawie opinie w ocenie Sądu są pełne, jasne i logiczne, a także nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Z kolei dokonując analizy zeznań powodów oraz świadków L. H., M. K. i D. B. Sąd nie znalazł podstaw do podważania ich wiarygodności, zeznania te są logiczne, konsekwentne i wzajemnie się uzupełniają co do oceny stanu psychicznego i emocjonalnego powodów po śmierci A. B. oraz wpływu tego wydarzenia na ich życie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w znacznej części.

Powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią osoby bliskiej A. B.

Stosownie do treści art. 822 k.c. w zw. z art. 34 ust. 1, art. 35 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 473): z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Z kolei istota odpowiedzialności sprawcy wypadku opiera się w stanie faktycznym niniejszej sprawy na zasadzie winy i wynika z treści art. 436 § 2 zd. 1 k.c. Bezsporne w sprawie było, że sprawca wypadku drogowego, w wyniku którego śmierć poniósł A. B. był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej.

W przedmiotowej sprawie, z uwagi na datę zaistnienia zdarzenia szkodowego wprost mają zastosowanie przepis kodeksu cywilnego - art. 446 § 4 k.c., w odniesieniu o zapłatę zadośćuczynienia z powodu śmierci A. B.. Dotyczy to także zastępczej odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń (por. np. wyrok SA w Łodzi z 22.01.2013 r. I ACa 1034/12, wyrok SA w Katowicach z 7.02.2013 r. I ACa 992/12).

Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej wskutek popełnienia czynu niedozwolonego sąd może przyznać odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie stanowi formę rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej, doznanej krzywdy, a w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Celem zadośćuczynienia jest złagodzenie cierpień zarówno doznanych jak i tych które wystąpią w przyszłości. Zadośćuczynienie ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą doznaną przez poszkodowanego krzywdę. W tym kontekście krzywda jest ujmowana jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz psychiczne (np. ujemne odczucia przeżywane w związku utratą osoby bliskiej, np., osamotnienie, tęsknota, poczucie pustki).

Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w tymże przepisie ma w istocie charakter nieokreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria jakimi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Określenie wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę powinno się opierać na obiektywnych i sprawdzalnych kryteriach, kierować się jego celami i charakterem przy uwzględnieniu jednak indywidualnej sytuacji poszkodowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 IV CKN 1266/00 LEX nr 80722). Z uwagi na to, że zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, jego wysokość nie może być określona w wysokości symbolicznej, lecz winna przedstawiać pewną ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie przyznana suma pieniężna tytułem zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych w społeczeństwie kraju, w którym mieszka poszkodowany.

Ustawodawca dla określenia kręgu osób uprawnionych posłużył się wyrażeniem „najbliższy członek rodziny”, a więc tym samym, które funkcjonowało już na gruncie art. 446 § 3 k.c. Pojęcie to w piśmiennictwie i judykaturze ujmowane jest stosunkowo szeroko, obejmuje nie tylko rodziców i dzieci, ale i inne osoby spokrewnione ze zmarłym np. rodzeństwo. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu

rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa. Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny niezującego sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254).

Na rozmiar krzywdy podlegającej naprawieniu przez zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c., mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek zarówno zmarłego, jak i pokrzywdzonego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, niepubl.; z 20 grudnia 2012 r., IV CSK 192/12, niepubl.; z 10 maja 2012 r., IV CSK 416/11, niepubl.).

W świetle powyższych rozważań Sąd uznał powództwo za uzasadnione co do zasady.

Oceniając żądanie zadośćuczynienia zgłoszone przez powodów K. B. (1), P. B., K. W. (1) oraz M. B. wskazać należy, iż według kryteriów obiektywnych krzywda wywołana śmiercią rodzica jest jedną z najbardziej dotkliwych z uwagi na rodzaj i siłę więzów rodzinnych oraz rolę pełnioną w rodzinie. Naturalną konsekwencją utraty tak bliskiej osoby jest ból, cierpienie i poczucie krzywdy, jednakże w przypadku powodów zerwanie więzi z ojcem było nagle i niespodziewane, przez co skutkowało dramatycznym zaburzeniem ich dobrostanu emocjonalnego i psychicznego. A. B. był osobą zdrową i aktywną, co z pewnością dodatkowo utrudniało zracjonalizowanie i zaakceptowanie jego śmierci. W wyniku śmierci ojca powodowie doświadczyli silnego urazu psychicznego. Zostali także pozbawieni jego opieki, pomocy oraz wsparcia psychicznego przy podejmowaniu ważnych wyborów życiowych, zawodowych czy akceptacji i dumy z dokonanych osiągnięć, a ponadto w przypadku powoda P. B. również możliwości doświadczania autorytetu ojcowskiego, relacji emocjonalnych w jakże ważnym okresie dorastania. Takiej ojcowskiej relacji nie jest w stanie zastąpić żadna inna osoba. Zmarły był mocno zaangażowany w życie każdego ze swoich dzieci, również w przypadku K. W. (1), która posiadała już własną rodzinę. Spędzał z nimi czas, wiązał nadzieje na przyszłość, czuwał nad edukacją, dzielił się umiejętnościami. Wszystkie uroczystości rodzinne spędzali razem. Powodowie byli silnie związani emocjonalnie z ojcem. Do dnia dzisiejszego nie pogodzili się ze stratą ojca, wciąż odczuwają jego brak, pielęgnują pamięć o nim. Szczególnie widoczne jest to u powoda P. B., który w chwili śmierci ojca miał 15 lat - pomimo iż po wypadku cały ciężar odpowiedzialności za opiekę i wychowanie spoczął na jego matce i rodzeństwu, niezależnie od ich starań powód wciąż czuje brak ojca w rodzinie i w atmosferze domowej.

W ocenie Sądu odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną przez powodów K. B. (1), K. W. (1) i M. B. będzie kwota 70.000 zł, natomiast przez powoda P. B. kwota 75.000 zł. Kwoty te niewątpliwie przedstawiają ekonomicznie odczuwalną wartość i mogą pomóc w przystosowaniu się powodów do nowych warunków, dzięki czemu zostanie przywrócona równowaga zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego. Zarazem jednak pozostają umiarkowane i adekwatne do zakresu doznanej krzywdy.

W zakresie żądania powoda Z. B. podkreślić należy, iż pomiędzy powodem a zmarłym istniała więź wykraczająca poza zwykłe więzi pomiędzy dorosłym rodzeństwem. Istnienie takiej więzi wynika w szczególności z częstotliwości wzajemnych relacji i świadczonej wzajemnie pomocy, jak również stąd, iż powód jest kawalerem. Krzywda wyrządzona powodowi w związku ze śmiercią brata jest niewątpliwie dotkliwa. Powód mocno przeżył śmierć brata i pomimo upływu czasu nadal odczuwa jego stratę i nie może się z nią pogodzić.

W ocenie Sądu odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną przez powoda Z. B. będzie kwota 40.000 zł. Kwota ta również przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość i może pomóc w przystosowaniu się powoda do nowych warunków.

Odnosząc się natomiast do krzywdy doznanej przez małoletnią powódkę H. W. (1), Sąd wziął pod uwagę, iż w chwili dziadka miała ona zaledwie 2 lata. W przypadku wczesnego dzieciństwa krzywda będąca wynikiem utraty osoby bliskiej w dacie zdarzenia jeszcze nie występuje, gdyż nie jest ona w pełni uświadamiana przez

poszkodowanego z uwagi na wczesny etap rozwoju emocjonalnego. Jednakże szkoda ta ujawni się z upływem lat wraz z uświadomieniem przez dziecko braku dziadka i dorastaniem bez niego. Dlatego też w odniesieniu do powódki przyznane zadośćuczynienie rekompensować ma przede wszystkim cierpienia psychiczne, które dopiero wystąpią w przyszłości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 maja 2013 r., I ACa 98/13, L.).

I tak w ocenie Sądu odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną przez powódkę H. W. (1) będzie kwota 30.000 zł. Kwota ta również przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość i może pomóc w przystosowaniu się powódki do nowych warunków, jakie nastąpiły po śmierci dziadka.

W pozostałym zakresie natomiast powództwo powodów Sąd oddalił jako bezzasadne. W szczególności wskazać należy, iż przeżywana przez powodów żaloba nie wymaga specjalistycznego leczenia, jak również nie wpływa na prawidłowe funkcjonowanie przez nich w aspekcie psychospołecznym.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Sąd miał na uwadze, iż rozmiar krzywdy ujawnił się w pełni już w momencie zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi, jednocześnie zaś pozwany miał możliwość ustalenia wszystkich okoliczności niezbędnych do ustalenia swojej odpowiedzialności w terminie podstawowym 30 dni. Nie ma przy tym znaczenia okoliczność, na którą powołał się pozwany, iż postępowanie karne skierowane przeciwko sprawcy wypadku nie zostało zakończone. Należy zwrócić uwagę, że ustawa o działalności ubezpieczeniowej nakłada na ubezpieczyciela określone obowiązki (art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej). Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 k.c.) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Obowiązku tego nie może przerzucić na inne podmioty, w tym uprawnionego do odszkodowania. Nie może też wyczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu. Bierne oczekiwanie ubezpieczyciela na wynik toczącego się procesu naraża go na ryzyko popadnięcia w opóźnienie lub zwłokę w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego. Rolą sądu w ewentualnym procesie może być jedynie kontrola prawidłowości ustalenia przez ubezpieczyciela wysokości odszkodowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 listopada 2009 r. sygnatura akt II CSK 257/09, L., z dnia 10 stycznia 2000 r., III CKN 1105/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 134, z dnia 19 września 2002 r. V CKN 1134/2000, L., z dnia 15 lipca 2004 r., V CK 640/03, L.).

Zgodnie z art. 14 ust. 1 powyższej ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Świadczenia odszkodowawcze zakładu ubezpieczeń są terminowe. Zakład nie pozostaje jednak w opóźnieniu co do kwot nie objętych „jego decyzją”, jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określił kwotowo swego roszczenia (por. wyrok SN z 6 lipca 1999 r., III CKN 315/98 OSNC 2000/2/31/52). Powodowie zgłosili szkodę pismem z dnia 8 marca 2016 r, określając kwotowo roszczenie o zadośćuczynienie. Decyzją z dnia 16 czerwca 2016 r. pozwany odmówił wypłaty żądanych świadczeń.

Nie sposób podzielić oceny, iż wyłącznie z dniem wydania wyroku zasądzającego zadośćuczynienie pozwany może pozostawać w opóźnieniu z jego zapłatą, gdyż sąd ustala wysokość zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy. Wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru orzeczenia kształtującego treść stosunku prawnego, czy orzeczenia waloryzującego wysokość należnego powodowi świadczenia. Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, to dłużnik powinien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu (art. 455 kc). W wypadku opóźnienia dłużnika wierzyciel jest uprawniony do odsetek od nieterminowo spełnionego świadczenia pieniężnego.

Roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia, co do zasady nie podlega odrębnym regułom w zakresie terminu spełnienia świadczenia przez dłużnika. Jeżeli zatem strona pozwana została wezwana do zapłaty, a zgłoszone w tej dacie żądanie powoda było wówczas usprawiedliwione, co do wysokości, to brak jest podstaw do kwestionowania jego oceny, że

strona pozwana pozostawała w opóźnieniu z zapłatą po upływie 30 dni od doręczenia jej skonkretyzowanego wezwania do zapłaty. Już w tej dacie pozwany mógł ocenić wszystkie okoliczności mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów ustawowe odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego zgodnie z żądaniem od dnia 16 kwietnia 2016 roku, jako że już wtedy pozwany pozostawał w opóźnieniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach w zakresie roszczenia powodów oparto na treści oparciu o art. 100 kpc, stosownie do wyniku sporu i kosztów poniesionych przez strony. Suma kosztów przemnożona przez ułamek wygranej/przegranej stron i pomniejszona o koszty własne daje wynik kosztów ostatecznie należnych od strony przeciwnej. Powodowie K. B. (1), K. W. (1), M. B., P. B. i Z. B. ponieśli koszty w sprawie: kwotę 5.400 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika, kwotę 17 zł z tytułu opłaty od pełnomocnictwa – łącznie po 5.417 zł, natomiast powódka H. W. (1) poniosła koszty: kwotę 3.600 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika, kwotę 17 zł z tytułu opłaty od pełnomocnictwa – łącznie 3.617 zł. Pozwany poniósł wydatki w sprawie: kwotę 5.400 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika, kwotę 17 zł z tytułu opłaty od pełnomocnictwa – łącznie również 5.417 zł. Łącznie koszty poniesione przez strony wyniosły 10.834 zł w przypadku powodów K. B. (1), K. W. (1), M. B., P. B. i Z. B. oraz 9.034 zł w przypadku powódki H. W. (1).

Powodowie K. B. (1), K. W. (1) i M. B. wygrali proces w 70%, powód P. B. w 75%, powód Z. B. w 65%, zaś powódka H. W. (1) w 85%, zatem pozwany zobowiązany jest ponieść taki właśnie procent ich kosztów z kwoty 10.834 zł bądź 9.034 zł w zależności od powoda. Na tej podstawie Sąd zasądził tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego od pozwanego na rzecz powodów K. B. (1), K. W. (1) i M. B. kwotę po 2.167 zł ($10.834 \times 0,7 - 5.417$ zł), na rzecz powoda P. B. kwotę 2.725 zł ($10.834 \times 0,75 - 5.417$ zł), na rzecz powoda Z. B. kwotę 1.858 zł ($10.834 \times 0,65 - 5.417$ zł) oraz na rzecz powódki H. W. (1) kwotę 2.532 zł ($9.034 \times 0,85 - 3.617$ zł).

Na podstawie art. 83 § 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych rozstrzygnięto o poniesionych przez Skarb Państwa tymczasowo w toku postępowania kosztach sądowych. Zgodnie z treścią przepisu art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Kierując się powyższymi regulacjami, a nadto przepisem art. 100 zd. 1 kpc, przy zastosowaniu zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów, Sąd obciążył obowiązkiem uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych. Powódka i pozwany partycypować winni w tych kosztach w takiej proporcji, w jakiej nie utrzymali się w swych żądaniach. Powodowie żądali łącznie 495.000 zł, natomiast Sąd zasądził 355.000 zł, a więc powodowie wygrali w 70%. Na wydatki poniesione przez Skarb Państwa składa się kwota 24.750 zł tytułem nieuiszczonej opłaty o pozwu oraz kwota 18.54,72 zł tytułem wydatków na opinie biegłego. W związku z powyższym Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego kwotę 17.750 zł tytułem opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa i kwotę 1.335 zł tytułem części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa- Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim.

Na podstawie art. 102 kpc Sąd nie obciążył powodów kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa. Sąd miał na uwadze sytuację rodzinną i majątkową powodów oraz charakter dochodzonego roszczenia.

SSO Alina Gąsior

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi stron.

Dnia 28 marca 2018 r.

SSO Alina Gąsior